

Påverkansåtgärder

Tema 8 i Trafiksäkerhetslyftet

Påverkansåtgärder

Ett trafiksäkerhetsarbete i Nollvisionens anda handlar om att arbeta för säkra vägar, fordon och trafikanter med betoning på systemutförarnas ansvar att skapa säkra system. Ett arbete för ökad trafiksäkerhet kan också adressera trafikanterna.

Störst effekt av påverkansåtgärder nås i regel när information och kampanjer kombineras med andra åtgärder. Det kan vara att i samband med ombyggnad, införande av nya hastigheter och i kombination med polisens övervakning. Beteendepåverkande åtgärder för att uppmuntra till mer trafiksäkra beteenden kan göras som fristående insatser, men trafiksäkerhetsfrågan integreras med fördel också i bredare sammanhang, se exempel nedan.

Integrera trafiksäkerhet i andra påverkansåtgärder

En kommun kan integrera kunskapshöjande och beteendepåverkande åtgärder för ökad trafiksäkerhet i till exempel följande sammanhang:

- › **Säkra skolvägar** – att trafiksäkerhet är en del i kommunens arbete med säkra skolvägar. Arbetet med säkra skolvägar brukar innebära både beteendepåverkande åtgärder och att skapa säkra och trygga möjligheter för barn att gå och cykla till skola och fritidsaktiviteter. Insatser som vandrande skolbussar och liknande kan i sig bidra till ökad trafiksäkerhet. Att integrera cykelhjälmsfrågan och undervisning i säker cykling respektive säker förflyttning till fots i arbetet med säkra skolvägar är också relativt vanligt i kommunerna idag.

- › **Hållbart resande** - att trafiksäkerhet är en del i kommunens arbete med mobility management för ökat hållbart resande och minskat bilresande. Det kan finnas en trafiksäkerhetspotential genom överflyttning från bilresor till andra färdstätt, men det är också viktigt att också erbjuda en säker infrastruktur och att uppmuntra till användning av skyddsutrustning, till exempel cykelhjälm, dubbdäck på cykeln i vinterväglag eller broddar. Det finns kommuner som erbjuder en cykelhjälm till personer som blir hälsotrampare, provar elcykel eller liknande projekt. Vintercykelprojekt kombineras ofta med information/erbjudande om vinterdäck, cykelhjälm och reflexväst.
- › **Generellt olyckspreventivt arbete** - att trafiksäkerhet integreras i kommunens generella olyckspreventiva arbete riktat till barn, äldre och andra grupper. Många kommuner bedriver exempelvis ett fallpreventivt arbete för äldre personer, vilket kan innefatta information om och utdelning av broddar samt träning i fallteknik.

Aktiviteter inom detta tema

Fylla i frågeformulär

För att få en bild av läget i kommunen vad gäller påverkansåtgärder kan frågeformuläret för temaområde 8 fyllas i. Formuläret finns i **formulär för självbedömning** (en Excelfil) som samlar formulär för samtliga temaområden och som ger stöd för en summering av resultaten. Fyll gärna i formuläret tillsammans med andra, se den dialogbaserade genomförandeprocessen för Trafiksäkerhetslyftet i handledningen.

Fördjupad kartläggning

En fördjupad kartläggning om påverkansåtgärder innebär att undersöka förutsättningar, erfarenheter och möjligheter som finns. Nedan ges förslag på vad som bör undersökas i den fördjupade kartläggningen.

Genomför kommunen trafiksäkerhetsinformation/-kampanjer i dagsläget? Vilka typer av information/kampanjer görs? Vilka är ansvariga förvaltningar/enheter?

Genomför kommunen påverkansåtgärder i följande sammanhang? På vilket sätt är trafiksäkerhet inkluderat i dessa sammanhang? Vilka är ansvariga förvaltningar/enheter?

- › Säkra skolvägar
- › Hållbart resande
- › Generellt olyckspreventivt arbete
- › Eventuella andra sammanhang

Temamöten med ansvariga förvaltningar

Exempel på frågeställningar för samtal med ansvariga förvaltningar:

- › Vilka har varit erfarenheterna från genomförda trafiksäkerhetsinformation/-kampanjer?
- › Vilka typer av trafiksäkerhetsinformation/-kampanjer är relevanta för kommunen att arbeta med framöver? (syfte, budskap, målgrupper)
- › På vilket sätt kan trafiksäkerhet inkluderas i de sammanhang där kommunen redan genomför olika påverkansåtgärder? (se sammanhang ovan)

Läsa vidare

Material för skolan på gratisiskolan.se

Gratisiskolan.se tillhandhåller material för skolan på en webbportal, bland annat om trafiksäkerhet. Det finns till exempel material från NTF där. Under 2023 kommer Trafikverket att tillhandahålla material via gratisiskolan.se: dels skolmaterial för dialog och reflektion om alkohol och narkotika i trafiken med målgrupp årskurs 7–9 och gymnasiet, dels informations- och kunskapsmaterial framtaget för säker cykling som är riktat till kommuner.

<https://gratisiskolan.se/tema/trafiksakerhet>

Övrigt stöd för påverkansåtgärder

K2 har 2023 gett ut handboken ”Resbeteenden - så får vi fler att resa aktivt och hållbart” som är relevant även för påverkansåtgärder i syftet att öka trafiksäkerheten. Handboken finns här:

https://www.k2centrum.se/sites/default/files/fields/field_uppladdad_rapport/k2-resebeteenden-sonja-forward.pdf

Forward, S., Linderholm, I., & Henriksson, P. (2020). Att påverka vane-cyklisters hjälmanvändning. Utveckling och utvärdering av en cykelhjälmkampanj byggd på vetenskaplig grund. VTI rapport 1057.

Trafikverket Publikation 2014:103. SUMO, System för utvärdering av mobilitetsprojekt, kompletterad för utvärdering av trafiksäkerhetsprojekt.

Trivector Rapport 2019:35. Säkra barnens trafikmiljöer: Rekommendationer för skolvägsutredningar utifrån barnperspektiv.

<https://docplayer.se/153679959-Sakra-barnens-trafikmiljoer.html>

Upplysningar om innehållet:

Prem Huq, prem.huq@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2023

Bestnr: 5541

Ladda ner på skr.se/publikationer

Post: 118 82 Stockholm | **Besök:** Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | skr.se

**Sveriges
Kommuner
och Regioner**